AIGUA AMIGA

AIGUA AMIGA

NÚMERO 12 Desembre 2014

L'Associació Catalana d'Amics de l'Aigua us desitja Bon Nadal i Feliç Any 2015!

SUMARI

QUI ÉS QUI?: Entrevista amb en Germà Bel	Pàg. 3
LA POLITICA HIDRÀULICA DEL REGERACIONISME. Pau Herràez	Pàg. 5
I CONGRÉS DE L'AIGUA A CATALUNYA. PROGRAMA	Pàg. 7
EL AGUA Y SUS CERTEZAS. Lorenzo Correa	Pàg. 9
HISTÒRIA DE L'ADMINISTRACIÓ HIDRAULICA CATALANA. L'AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA. Xavier Latorre	Pàg. 11
JURAT DELS PREMIS DE L'AIGUA	Pàg. 12

QUI ÉS QUI?

Germà Bel. Les Cases d'Alcanar, 1963.

Catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona i professor visitant de la Princeton University. Investigador ICREA-Acadèmia (2011-2015).

Llicenciat en ciències econòmiques per la Universitat de Barcelona. Màster en economia per la University of Chicago. Doctor en Economia per la Universitat de Barcelona.

La seva investigació acadèmica es centra en l'economia i la política de les infraestructures i el transport i també investiga sobre la reforma del sector públic, especialment en matèria de privatització de l'empresa pública, regulació i competència en els mercats, i reforma del serveis locals i de les infraestructures.

Ha publicat més d'un centenar d'articles en revistes acadèmiques internacionals i espanyoles. (més informació: http://www.germabel.cat).

En l'actualitat és membre del Consell Assessor per la Reactivació Econòmica i el Creixement del govern de Catalunya des de 2011, i del Consell Assessor per la Transició Nacional des de 2013.

Col·labora regularment amb La Vanguardia, L'Ebre, Catalunya Ràdio i 8TV.

L'administració i ordenació del cicle de l'aigua, s'exerceix a nivell de conca (límits definits per la natura), mentre que els serveis del cicle de l'aigua s'exerceixen a escala local o regional (límits definits per algú). Quin paper juga en el context de l'administració de l'aigua la figura del regulador?

No em sembla un problema que hi hagi diferents reguladors en un servei públic quan aquest te segments tan diferenciats en les seves característiques i funcions. No és una cosa exclusiva de l'agua, doncs també es dona en altres com el sector de l'electricitat. L'important és que els respectius reguladors exerceixin les seves funcions, fonamentalment la de vetllar per la provisió d'una quantitat i qualitat adequada del servei en pseudomercats com són els serveis públics, de manera competent i amb la menor interferència política possible en l'exercici de les seves funcions.

Caldria implementar una nova governança del tractament econòmic del cost del cicle de l'aigua?

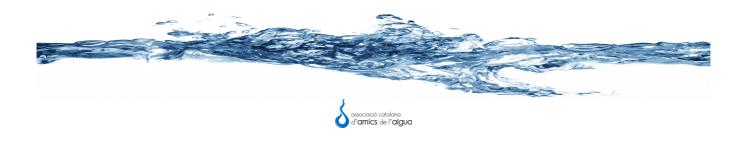
Aniria molt be que la governança de l'aigua fora més senzilla i entenedora, i tingués més estabilitat. Això també implica, com és lògic, a les característiques econòmiques del cost del cicle de l'aigua.

Les relacions humanes s'ordenen des de l'emoció. Per la vostra experiència com assessor ministerial, creieu que la legislació vigent en matèria d'aigües genera confiança en la ciutadania?

Crec que hi ha un coneixement molt limitat de la legislació vigent, i de les característiques fonamentals del servei, relacionades amb la seva disponibilitat i el seu cost. Ha existit també molta manca de transparència en les administracions respecte aquest servei. I no hi ha dubte que la transparència i el coneixement són factors molt importants per la confiança dels ciutadans.

Quina és la seva valoració de la recentment creada societat mixta que gestiona el cicle integral de l'aigua en la vintena de municipis de l'àrea metropolitana de Barcelona?

En general, la fórmula de les empreses mixtes s'ha mostrat especialment útil en l'àmbit del servei d'aigua ateses les complexitats d'aquest servei. Pel que fa a aquesta societat mixta, no tinc un coneixement prou detallat com per fer-ne una valoració específica, més enllà que em sembla que ha estat una solució eminentment pragmàtica tot considerant els antecedents i circumstancies de l'àrea metropolitana.

Heu estat analista de referència en inversions d'infraestructures, considereu el transvasament del Roïne com a una solució compatible amb la dessalinització o és una fugida cap endavant?

Sempre he tingut la impressió que la proposta de transvasament del Roïna formava part de l'excessiva devoció per les obres de construcció per resoldre reptes de serveis públics, devoció estimulada pels marcs legals espanyols, que sempre han estat molt deficients a l'hora de compartir adequadament el riscs en grans projectes encomanats al sector privat, el que sovint ha culminat en fallides financeres assumides per la hisenda pública o en sobrecostos pels usuaris. Crec que l'augment de la capacitat de l'oferta en els darrers anys ha posat encara més clar que aquesta és una proposta que no es correspon a les necessitats presents i futures de la societat i l'economia catalana.

Aigua pública=equitat ... Aigua privada=eficiència. Creieu possible modificar aquesta percepció?

Crec que aquesta percepció és correspon amb les diferències d'objectius que de forma natural esperem del sector públic, que posa més èmfasi en objectius vinculats amb el benestar socials, i el sector privat, que posa més èmfasi en l'eficiència i en l'obtenció de beneficis. En sectors en que el mercat i la competència no poden funcionar adequadament es poden produir situacions que generin conflictes entre equitat i eficiència, i compatibilitzar tan com sigui possible ambdós valors ha de ser un compromís de la governança pública, tan quan faci opcions de producció directa com quan cooperi amb el sector privat.

L'aigua és costosa (allò que suposa gran esforç o treball), o cara (allò que té un preu elevat)?

L'aigua és més costosa del que habitualment es percep, perquè tenim poca consciència dels costos de distribució, abans del seu ús, i de gestió sostenible, a lo llarg del cicle. No és cara si la comparem amb la despesa familiar o industrial amb altres serveis públics bàsics. Tanmateix, és molt comprensible, atès el seu caràcter de be de primera necessitat, que en moments d'especials dificultats econòmiques per moltes famílies, com són els actuals, hi hagi una preocupació molt forta pel preu de l'aigua, encara que aquests no repercuteixin íntegrament el cost del seu ús. Per suposat, les administracions han de ser sensibles a aquest problema de caràcter social, i han d'esforçar-se per usar els instruments pertinents per fer-hi front, que haurien de ser compatibles amb el principi general de recuperació de costos via preus i taxes.

És la reutilització un somni dirigit o un repte que exigeix compromís?

Crec que ha de ser una cosa que s'enfoqui de forma ben pràctica. La reutilització exigeix un grau de sanejament i depuració que és molt exigent des del punt de vista econòmic, entre els quals no és menor el de la distribució de l'aigua per reutilització. Aquest cost s'ha de comparar amb el cost d'ús de les capacitats d'oferta existent i fer allò que generi major benestar social, tot considerant els costos i beneficis econòmics i ambientals.

L'Associació Catalana d'Amics de l'Aigua està organitzant el I CONGRÉS DE L'AIGUA A CATALUNYA, que tindrà lloc els propers 18 i 19 de març de 2015 a l'Auditori de Cosmocaixa. Considereu oportuna i útil la celebració d'un Congrés d'aquestes característiques?

El debat i la reflexió sobre l'aigua és una de les grans assignatures pendents en els processos de debat i de decisions de política pública en l'àmbit dels serveis públics. En aquest sentit, l'organització del I CONGRÉS DE L'AIGUA A CATALUNYA em sembla una iniciativa molt encertada, i participar en la mateixa és per mi un honor.

Lorenzo Correa

LA POLITICA HIDRÀULICA DEL REGENERACIONISME

El Regeneracionisme va ser un moviment filosòfic, social i polític nascut com a resposta al procés de decadència de Espanya que es manifesta amb la crisis del sistema polític de la Restauració i que culmina amb la pèrdua de les colònies en 1898. El seu fonament teòric deu molt al krausisme, que va ser un moviment intel·lectual que tingué lloc a Espanya a partir de la interpretació de l'obra del filòsof kantià Karl Christian Friedrich Krause (Eisenberg, 1781-München, 1832), a qui la història de la filosofia ha reservat un discret lloc. El més conegut dels seus divulgadors a Espanya, Julio Sanz del Río (Torrearévalo, 1814-Madrid, 1869), presenta la filosofia krausista com eminentment pràctica i orientada a l'assoliment d'un ideal de la humanitat per a la vida, proposant una conducta ètica per assolir l'harmonia de la vida universal.

Pensar el Regeneracionisme des de la perspectiva de l'aigua ens fa enllaçar directament amb la política hidràulica i amb la figura de Joaquín Costa Martínez (Monzón, 1846- Graus, 1911). Es pot dir que Costa és el creador del concepte *política hidràulica* i que és una proposta tècnica. No en va en la seva coneguda obra Política hidràulica. Misión social de los riegos en España planteja el desenvolupament dels allumenaments i dipòsits d'aigua i de l'agricultura de regadiu, la nacionalització de les aigües fluvials, la producció agrícola per a l'exportació, la creació d'un crèdit territorial assequible, establiment d'institucions de previsió i la necessitat d'un pla general d'obres hidràuliques.

Però la política hidràulica de Costa no és una simple proposta de construcció de pantans i de transformació de secà en regadiu, sinó una política amb un profund significat social: quan proposa la seva famosa frase de despensa, escuela y doble llave al sepulcro del Cid està reclamant que l'Estat actuï per transformar la societat creant les condicions materials indispensables perquè la ciutadania sigui lliure, i un dels instruments indispensables per assolir-lo és, precisament, una política hidràulica que no tingui com a objecte només augmentar la productivitat sinó el desenvolupament global.

Costa proposa quelcom semblant a una desamortització hidràulica, per superar els obstacles tradicionals que deixen molts potencials usuaris sense gaudir del recurs com a condició prèvia per transformar i millorar les condicions de vida de les classes populars agràries. En els seus escrits sobre el col·lectivisme agrari critica la centralització de la propietat qüestionant el sistema de propietat imperant i reconeix el dret de l'Estat a intervenir, tot arraconant el concepte absolut de propietat, indiscutible en la seva època. A partir de les paraules de Costa s'ha arribat a parlar de la *despatrimonialització de les aigües* com a objectiu per superar la vinculació de les aigües procedent del règim feudal que dificulta el desenvolupament de les activitats productives.

En suma, amb la seva política hidràulica, Costa proposa solucions al que ell considera la vertadera constitució espanyola en el seu temps, l'oligarquia i el caciquisme. Per a Costa, Espanya no és una nació lliure i sobirana, ni hi ha Parlament ni partits polítics, sinó només oligarques i cacics, configurant el govern dels pitjors. Els oligarques actuen d'una forma tan estretament coordinada que fins i tot les eleccions són un frau i el resultat d'elles són unes pseudo Corts. Per atenuar el poder de l'oligarquia y fer reaccionar el poble davant dels tripijocs dels cacics, Costa propugna un programa de reformes radicalment transformadores, no de *reformas*

mecánicas de una u otra ley (el que ell anomena *el método de papel*): foment intensiu de l'ensenyament i de l'educació; foment intensiu de la producció i difusió del benestar material dels ciutadans; reconeixement de la personalitat del municipi; i independència de l'ordre judicial.

Un altre dels regeneracionistes, Ricardo Macías Picavea (Santoña, 1847-Valladolid 1899), arriba a afirmar en El problema nacional. Hechos, causas, remedios, que la política hidràulica ha de venir a substituir en Espanya la revolució burquesa, ja que alguns països sólo pueden ser países civilizados a costa de esa política hidráulica, i la considera un nuevo mito colectivo al servicio de una política auténticamente nacional.

La idea de què la disponibilitat abundant d'aigua per a tots permetrà superar les desigualtats socials en el camí de l'harmonia social de què estan impregnades tants instruments normatius de l'època (Llei d'Aigües de 1879; Llei de Regadius de 1883; Llei sobre colonització i repoblació interiors de 1907; Pla d'Obres Hidràuliques de 1909; Llei d'Obres Hidràuliques de 1911), és regeneracionista. Costa va mostrar la seva preocupació per la qüestió social latent a Espanya, i va presagiar amb gran clarividència (en 1903) una guerra civil si no es feien les reformes socials necessàries, entre les que es trobaven les proposades en la seva política hidràulica.

El fracàs del regeneracionisme hidràulic és una mostra més de l'esterilitat de les propostes de reformes socials proposades durant la Restauració que es van estavellar contra la persistència de les polítiques conservadores.

Pau Herràez

Barcelona, 18 i 19 de març de 2015

08,30 h. Acreditacions

09,30 h. Cerimònia inaugural del Congrés

10,00 h. Pausa-café

1ª Sessió. **"Present i futur de l'aigua a Catalunya"**

President de la Sessió: **Jordi Agustí**. *Director de l'Agència Catalana de l'Aigua*

10,30 h. La planificació hidrològica com a garantia de la quantitat i qualitat dels usos futurs de l'aiqua.

Ponent: **Dr. Josep Dolz**. Enginyer de Camins. Director de l'Institut Flumen.

11,15 h. La investigació com a eina imprescindible del futur de la gestió de l'aigua.

Ponents: Dra. Ma Jesus Montoro. Directora Institut de

Recerca de l'Aigua. UB

Dr. Miquel Salgot. Institut de Recerca de l'Aigua. UB

11,45 h. Estat actual i perspectives de futur del sanejament i depuració de les aigües residuals a Catalunya.

Ponent: **Josep M. Obis**. *Director de l'Àrea de Sanejament de l'Agència Catalana de l'Aigua*

12,30 h. Aigua i energia: Binomi de les NN.UU. pel Dia Mundial de l'Aigua 2014.

Ponent: **Antoni Mª Grau**. *Director General d'Indústria* de la Generalitat de Catalunya

13,00 h. Els efectes del canvi climàtic en la planificació hidrològica.

Ponent: **Dr. Javier Martín Vide**. Catedràtic de Geografia Física de la Universitat de Barcelona

13,45 h. Taula rodona (Sessió 1ª)

Moderador: Dr. Damià Barceló. Director de l'ICRA

Intervinents:

Diego Moxó. Gerent de l'Agència Catalana de l'Aigua

Manuel Omedas. Cap de l'Oficina de Planificació de la Confederación Hidrográfica del Ebro

Rogeli Fletas. Conseller Delegat d'Aigües de Vic

Tomas Michel. Director I+D de Cetaqua

Jorge Juan Malfeito. Director Departament I+D+i

Francesc Canalias. Director SIGMA de La Garrotxa i representant de l'ACM

Frank Rogalla. Director d'Innovació i Tecnologia de

FCC Aqualia

14,30 h. Dinar

2ª Sessió. **"Integració i recuperació del medi** fluvial com a component del paisatge urbà'

President de la Sessió: **Joan Puigdollers**. *Diputat de Medi Ambient i Espais Naturals de la Diputació de Barcelona*

16,00 h. "Integració i recuperació del medi fluvial com a component del paisatge urbà".

Ponent: Sito Alarcón. Gerent del Consorci del Besòs

16,30 h. Taula rodona (Sessió 2ª)

Moderadora: **Begoña Bellett**e. Responsable de Medi

Ambient del Consorci del Besòs Intervinents:

Ponc Feliu. Gerent Consorci del Ter

Antoni Ferrero. Arquitecte. Representant de l'AMB Lluís Godé. Representant del Centre Ibèric de Restauració Fluvial. Agència Catalana de l'Aigua

Rosa Vilella. Direcció General d'Urbanisme

Mercè Rius. Diputada de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona

de Barcelona

3ª Sessió. **"Aigua i economia"**

President de la Sessió: **Jaume Erruz**. *Responsable* d'Estudis del Departament de Territori i Sostenibilitat

17,00 h. El preu i el cost de l'aigua i la recuperació de costos (DMA).

Ponent: **Dra. Montserrat Termes**. *Professora de la Facultat d'Econòmiques de la UB*

17,30 h. El rebut de l'aigua. Cànon de l'aigua. Tarifes.

Ponent: **Carme Albiol**. *Llicenciada en Ciències Econòmiques i Empresarials*

18.00 h. Observatori del preu de l'aigua.

Ponent: Mariona Coch. Directora de l'Àrea Tributària i

18,30 h. El finançament de les infraestructures

hidràuliques.

Ponent: **Dr. Germà Bel**. Catedràtic de Política

19,00 h. Taula rodona (Sessió 3ª)

Moderador: Miquel A. Fos. Enginyer

Intensinants

Lluís Martínez Camps. Customer Counsel & Public Affairs de AGBAR

Affairs de AGBAR

Miguel A. Varea. Gerent de la Comunitat de Regants

dels Canals d'Urgell

Jordi Giró. President de la CONFAVC

Manuel Ayza. Conseller Delegat d'Aigües de Catalunya Pere Boladeras. Vicepresident de l'AAA

Xavier Amores. Clúster de l'Aigua de Girona.

19,45 h. Fi de la 1ª Jornada

AIGUA AMIGA Pàging 8

PROGRAMA DE PONÈNCIES Dijous, 19 de març

4ª Sessió. **"El paper de l'aigua en l'agricultura"**

President de la Sessió: **Raimundo Lafuente**. *Director Tècnic de la Confederación Hidrográfica del Ebro*

09,00 h. El Pla de regadius de Catalunya.

Ponent: Antoni Enjuanes. Subdirector General d'Infraestructures Rurals del DARPAM

09,25 h. El Pla d'acció per l'eficiència i sostenibilitat del reg a Catalunya

Ponent: **Ramon Lletjós**. *Responsable d'Avaluació Estratègica del Medi Rural del DARPAM*

09,45 h. Taula rodona (Sessió 4°)

Moderador: Dr. Fidel Ribera. Director del Curs Internacional d'Hidrologia Subterrània Intervinents:

Ramon Carner. President de l'Associació Catalana de Comunitats de Regants

Carles Estaran. Representant del Col·legi d'Enginyers

Eduard Maluquer. Representant del Col·legi d'Enginyers T. Agrícoles

Mario Andreu. Director Técnico Adjunto de la Confederación Hidrográfica del Ebro

Sergi Marin. Delegat zona Nord de Regaber Francesc Camps. J.C. d'Usuaris del Baix Ter

10.30 h. Pausa-café

5ª Sessió. "La gestió integral de recursos en els usos domèstics, industrials i ambientals"

President de la Sessió: **Pere Torres**. Secretari d'Empresa i Competitivitat de la Generalitat de Catalunya

11,15 h. Els recursos hídrics alternatius.

Ponent: Manuel Suárez. President d'Adecagua

12,00 h. La reutilització de les aigües en el sector industrial.

Ponent: Daniel Montserrat. Director d'Aigües Industrials de Tarragona

12,45 h. Taula rodona (Sessió 5ª)

Moderador: Dr. Rafael Mujeriego. President d'Asersa Intervinents:

Jordi Molist. Director de l'Àrea d'Abastament de l'ACA Carlos Montero. President de la Comissió d'Aigua i Energia del Col·legi d'Enginyers de Camins

Lluís Sala. Consorci de la Costa Brava **Lluís Baldi**. Director Hidroglobal Water Solutions

Cristina Vila. Directora General de Barcelona Cicle de l'Aigua. Ajuntament de Barcelona

Alfons Molons. Vicepresident del Consell Comarcal del Maresme

13,30 h. Dinar

"Els models de gestió del cicle de

President de la Sessió: **Marc Prat**. Secretari de Cooperació Local del Departament de Governació. Generalitat de Catalunya.

15,00 h. La participació dels usuaris en la gestió de l'aigua.

Ponent: **Enric Queralt.** *Director Tècnic de la Comunitat d'Usuaris d'Aigua del Delta del Llobregat*

15,30 h. Els diferents models de gestió pública dels serveis del cicle de l'aigua

Ponent: Josep Alabern. Gerent d'Aigües de Manresa

16,10 h. Transició en els models de gestió. Competències de les Administracions.

Ponent: Carles Conill. Director de Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

17,00 h. Taula rodona (Sessió 6ª)

Moderador: Xavier Latorre. President de l'Associació Catalana d'Amics de l'Aigua

Intervinents:

Josep Arràez. Gerent del Consorci per a la Defensa de la Conca del Besòs

Salvador Plana. Gerent del Consorci d'Aigües de

Xavier Tristan. Gerent del Consorci de la Costa Brava Armand Lacoste. President de l'AAA

Jordi Codina. Secretari de l'Associació Catalana de Comunitats d'Usuaris d'Aigües Subterrànies

Ferran Martrus. Director de facturació i relació amb

Roman Llagostera. Gerent adjunt Medi Ambient i Serveis Urbans. Ajuntament de Barcelona

Josep Lluis Armenter. Director General de Mina

Jordi Aguilera. Director de la Delegació de Catalunya-Aragó de FCC Aqualia

18,00 h. Lectura de les Conclusions

Relator: Ramon Arandes. Enginyer de Camins. President del Comitè Científic Tècnic del Congrés

18,30 h. Lliurament dels Premis de l'Aigua 2015

Conductor: **Lorenzo Correa**. Vicepresident de l'Associació Catalana d'Amics de l'Aigua

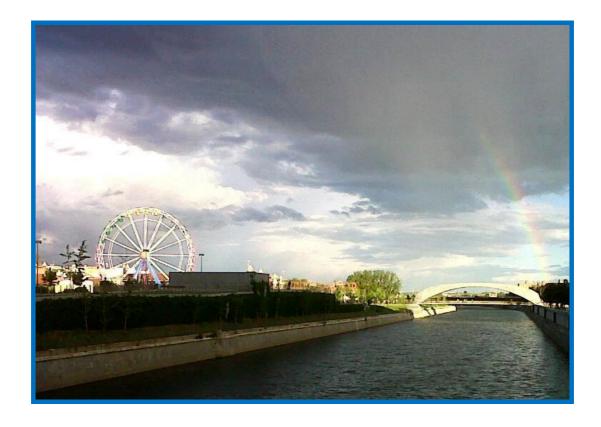
19,00 h. Cerimònia de cloenda

AIGUA AMIGA Pàgina 9

EL AGUA Y SUS CERTEZAS

Dicen que la educación sirve para tener cultura, al desarrollar y perfeccionar las facultades intelectuales y morales. Aunque en España ya estemos muy educados en el ámbito de la gestión del agua, hay que seguir avanzando, no nos podemos parar. ¿Cuál podría ser el siguiente paso en el avance de nuestra educación acuática, que supusiese una diferencia tangible con algunas creencias que sustentan la vieja y la nueva cultura?

Aquel que estuviera basado en una educación en valores que otorgara el mismo peso a la inteligencia emocional que a la inteligencia técnico-racional. Porque la inteligencia emocional es lo único que puede remover el para mí anquilosado modelo de las viejas y las nuevas culturas, cuyos valores están basados en paradigmas tan excluyentes como corrosivos del diálogo, sustituyéndolo por el paradigma de la confianza.

Y porque creo que el debate hídrico no es exclusivo de los expertos de uno u otro bando, sino que compromete a todos.

La sabiduría del experto está siempre envuelta en un velo opalino que ensombrece algo la relación esencial entre su reflexión científica o la decisión administrativa y las condiciones generales de la gestión del agua. Así llevamos casi un siglo en España: con pocos avances en el consenso, porque siempre hay una guerra el agua declarada, más o menos fría o caliente. Toca ahora quitarle el velo, "incomodar" la forma de la administración de la "hidrocultura" por los expertos.

Esta vieja o nueva, pero arcaica, manera de concebir la hidrocultura induce a creer que no incumbe a los ciudadanos sino a los especialistas (que aplican el poder político, el poder científico o el poder económico en el caso de los ejecutivos del agua: su potencia legal o su potencia técnica o económica) y sobre el cual el contribuyente de a pie, poco o nada podrá realmente aprender o comprender.

Elevemos el nivel de la discusión, que incumbe y compromete a todos, pues de todos forma el agua parte, porque no sólo estamos capacitados para entenderla sino también para participar e incidir en ella. Ello implica un esfuerzo por recuperar nuestra capacidad de control sobre el debate del agua, similar al de la salud, la educación, el deporte, el arte o la política. Ello no implica negar la existencia o impedir la actuación de especialistas, profesionales o ejecutivos en estas áreas, pero su real existencia no nos impide sentir que nos pertenecen y forman parte de nuestra propia existencia.

El paradigma de base de la hidrocultura representa lo que nos parece incuestionable en cada época: en la vieja cultura, la construcción de embalses y canales para el riego, el dominio de los ríos y la conquista de los acuíferos. Al comenzar nuestro siglo en la nueva cultura, el agua del mar, el ahorro, la reutilización, la preservación del patrimonio y la eficiencia eran nuestra salvación y la de los seres que viven en el agua.

Íbamos a lograr en pocos años aumentar la garantía de uso de los recursos y la mejora de la calidad a un precio asequible para los ciudadanos sin destrozar el medio y con un consenso universal. Los «paradigmas de base», cambiaron: la aportación del conocimiento científico transdisciplinar a los grandes temas del agua, la adopción de tecnologías inocuas ambientalmente y eficientes económicamente y la participación ciudadana suplieron a los paradigmas del siglo XX. Distintos paradigmas en sociedades diversas, según sea la radicalidad de sus diferencias culturales.

Hoy es evidente que se ha producido un nuevo quiebre en los paradigmas de base de la gestión del agua, a causa de la desconfianza generalizada en los sumos sacerdotes de cualquier creencia, porque el consenso universal no se ha logrado. Por ello emerge un paradigma de base radicalmente diferente, que introduce a la filosofía (metafísica, epistemología, lógica, ética y estética), en el ámbito del sentido común que todos llevamos dentro. Éste no es coherente ni sistemático, aquella pretende serlo. Y esta introducción deberá conseguir que emerjan también con claridad los principios constitutivos de una nueva fase histórica en el discurso del agua, liberados del carácter marcadamente negativo que nos ha acompañado hasta ahora, que pone en evidencia un apego todavía vigente a los principios modernos, ya puestos en tela de juicio. Porque la filosofía se esfuerza en seducir al sentido común para modificarlo, lo que permite que comencemos a sospechar de muchas de nuestras certezas. La inteligencia emocional llama a la puerta en el ámbito de la gestión del agua. ¿Quién abre?

Lorenzo Correa

HISTÒRIA DE L'ADMINISTRACIÓ HIDRÀULICA CATALANA: L'AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA

Als números 9 i 10 d'AIGUA AMIGA es van publicar breument les històries, respectivament, de la Junta de Sanejament i de la Junta d'Aigües. Es produïa aleshores una situació administrativament paradoxal: mentre que la Junta de Sanejament depenia de la Conselleria de Media Ambient, la Junta d'Aigües ho feia del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

La creació de l'Agència Catalana de l'Aigua mitjançant la Llei 25/1998, de 31 de desembre, de mesures fiscals i d'adaptació a l'euro, va acabar amb l'anterior situació, de forma que la nova Empresa Pública unificava les competències en matèria d'aigües en un sol Organisme, adscrit al Departament de Medi Ambient, a la vegada que, lògicament, desapareixien la Direcció General d'Obres Hidràuliques, la Junta de Sanejament i la Junta d'Aigües, i ATLL (inicialment Ens d'Abastament d'Aigua) restava sota la tutela de l'ACA, que va assumir la seva Presidència.

El nou Organisme, en forma d'Empresa Pública de titularitat única de la Generalitat de Catalunya, va néixer amb una voluntat decidida de modernització de l'Administració hidràulica catalana i també del estricte compliment de la Directiva Europea Marc de l'Aigua promulgada justament el 2000, tot i que no va ser transposada al nostre ordenament jurídic fins el 2003. La primera conseqüència positiva de tot plegat va ser que l'ACA va ser capaç de dotar-se d'un conjunt de normatives de molt alta qualificació, que han representat l'enveja d'altres Administracions hidràuliques.

Paral·lelament, es va donar un fort impuls al Pla de Sanejament aprovat pel Parlament de Catalunya, fonamentalment en tot allò referit al PSARU (Pla de sanejament d'aigües residuals urbanes), que ha representat el fet de que, a hores d'ara, Catalunya disposi de més de 400 estacions depuradores d'aigües residuals.

En sentit contrari, no podem dir que la gestió econòmica de l'ACA hagi estat precisament modèlica: si ja en el seu naixement venia llastrada pels deutes contretes per la Junta d'Aigües i fonamentalment per la Junta de Sanejament, ningú va prestar especial atenció al creixement desmesurat i continu de la nova Empresa Pública, que va arribar a 1.400 milions d'euros i que, en boca d'alguns dels seus dirigents, posava a l'ACA en situació de fallida tècnica.

El fet d'intentar fer totes les coses a la vegada (pecat de joventut), el confiar el capítol d'inversions a les previsions de la Disposició addicional tercera de l'Estatut de 2010 (incomprensiblement derogada pel Tribunal Constitucional) i la manca d'actualització del cànon de l'aigua han estat les causes principals de la molt preocupant situació financera de l'ACA. És cert, també, que les inversions dutes a terme com a conseqüència de la sequera del 2008 van contribuir al deteriorament econòmic de l'ACA, però no ha estat aquesta la raó més important de la seva crisi financera, que s'ha intentat pal·liar mitjançant la renegociació dels préstecs bancaris, però que, malauradament s'ha tornat a complicar per les noves vicissituds generades

AIGUA AMIGA Pàgina 12

per la política d'externalització de serveis importants del cicle de l'aigua, als quals ja ens hem referit en articles anteriors.

La situació actual de l'ACA invita a la preocupació i a la recerca activa de nous mecanismes de finançament de les seves activitats, a la vegada que, molt probablement, s'haurà de dur a terme una significativa reformulació d'alguns dels seus objectius. Ara no podem tornar a fallar: Catalunya, ho hem repetit a bastament, necessita una Administració hidràulica potent i que sigui capaç de donar resposta als importants reptes que encara s'han d'enfrontar en relació a les demandes creixents dels nostres conciutadans.

Xavier Latorre Piedrafita

JURAT PREMIS DE l'AIGUA 2015

El Jurat dels Premis de l'Aigua 2015 ha quedat constituït de la forma següent:

- Sra. Mercè Rius. Diputada de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona.
- Sra. Cristina Vila. Directora General de Barcelona Cicle de l'Aigua. Ajuntament de Barcelona.
- **Sr. Antoni Enjuanes**. Subdirector General del DARPAM.
- Sr. Oriol Altisench. Degà del Col·legi d'Enginyers de Camins de Catalunya.
- Sr. Francesc Canalias. Director SIGMA La Garrotxa.
- Sr. Xavier Tristan. Gerent del Consorci de la Costa Brava.
- Sr. Roman Llagostera. Gerent Adjunt de Medi Ambient i Serveis Urbans. Ajuntament de Barcelona

SI VOLS SER UN DELS NOSTRES:

♦ Gaudiràs d'un descompte del 50% en la quota d'inscripció al I CONGRÉS DE L'AIGUA A CATALUNYA (només per a noves inscripcions anuals).

- ♦ Gaudiràs d'un descompte de 50% en les quotes d'inscripció a les Jornades Tècniques organitzades per l'Associació.
- ♦ Rebràs gratuïtament la publicació AIGUA AMIGA.
- ♦ Rebràs gratuïtament la informació relativa a altres actes relacionats amb el món de l'aigua.
- ♦ Podràs proposar candidatures als PREMIS DE L'AIGUA que cada any atorga l'Associació.
- ♦ Podràs participar gratuïtament en les visites que programa l'Associació a obres i instal·lacions d'interès relacionades amb el món de l'aigua.
- ♦ Prioritat per publicar articles i opinions en AIGUA AMIGA.

I TOT AIXÒ PER NOMÉS 6,01 €/MES.

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

En/Na			,NIF	
amb domicili a				
de	, C.P,	telèfon	, fax,	
Empresa			,	
e-mail			,	
s'inscriu com a soc	i de L'ASSOCIACIÓ CA	TALANA D'AMICS	S DE L'AIGUA.	
L'abonament de la quota establerta de 6,01 €/mes s'efectuarà mitjançant pagaments:				
Amb càrrec al c/c:	MENSUALS	TRIMESTRALS D.c.	Número de compte	
del Banc/Caixa	, Sucurso	d	, adede 2.0	
Signatura:				
, ,	acis arribar aquesta butlleta a l'As 2 08024 - BARCELONA	sociació Catalana d'Amics	de l'Aigua:	

